

MERFÛ MUNFASIL ZAMİRLER (AYRIK ÖZNE ZAMİRLERİ)

Arapçada kişi zamirlerinin sayısı Türkçedekinden farklı olarak 14'tür. Bu farklılık, Arapçada eril-dişil ayrımı olmasından ve ayrıca iki kişiye özgü ikil zamirinin bulunmasından kaynaklanır. Diğer yandan Arapçada tüm sözcükler yapıları bakımından eril ve dişil olarak ayrılırlar.

Eril için Arapçada *müzekker* (مُذَكَّر), dişil için *müennes* (مُؤَنَّث) ifadesi kullanılır. Sonu dişil te'si (tâ el-marbûta - ة) ile biten bütün sözcükler dişil kabul edilir. Örneğin;

DİŞİL

مُعَلِّمَةٌ (mu'allime) kadın öğretmen

طَبِيبَةٌ (tabibe) kadın doktor

حَبِيبَةٌ (habîbe) *sevgili*

حَدِيقَةٌ (hadîka) bahçe

نَظَّارَةٌ (nazzâra) gözlük

ERİL

مُعَلِّمٌ (mu'allim) erkek öğretmen

طَبِيبٌ (tabîb) erkek doktor

حَبِيبٌ (habîb) sevgili

بَيْتٌ (beyt) *ev*

مَكْتَبٌ (mekteb) sıra; ofis

Dişil te'sinin harekesi özellikle konuşma dilinde söylenmez. Bu durumda "te" sesi de telaffuz edilmez ve kendisinden önceki harfin her daim fetha olan harekesinin okunmasıyla yetinilir.

Örneğin,

سَيَّارَةٌ (seyyâretun veya seyyâra) araba

مُعَلِّمَةٌ (mu'allimetun veya mu'allime) kadın öğretmen

مُدِيرَةٌ (mudîretun veya mudîra) kadın müdür

sözcükleri **dişil (muennes)**
sözcüklerdir

Eril kelimelerin son harflerinin gerçek harekesi de konuşma dilinde çoğu zaman telaffuz edilmez, bu durumda son harf sükûn ile harekeliymiş gibi söylenir.

رَجُلٌ (raculun veya racul) adam

قَلَمٌ (kalemun veya kalem) kalem

كِتَابٌ (kitâbun veya kitâb) kitap

sözcükleri **eril (muzekker)**
sözcüklerdir

TANIM: Arapçada bu sözcükler dışında "semâi muennes" adı verilen, yapıları itibariyle eril olan, ancak dişil bir kelime gibi kullanılan sözcükler de vardır. Semâi sözcüğü anlam olarak "duyuşa, işitmeye göre" demektir. Yani çocuk, çevresindekilerin bu sözcüğü dişil olarak kullandığını duyar ve kendisi de onu dişil olarak kullanır. Bu tür kelimelerin dişil oluşunun tek göstergesi, duyustur, işitmedir. Örneğin; شَمْسٌ

(şems) güneş; دَارٌ (dâr) ev kelimeleri yapıları itibariyle eril görünseler de Araplar bu kelimeleri dişil olarak kullanagelmışlerdir.

Merfû Munfasıl Zamirler (Ayrık Özne Zamirleri)

Arapçada ayrık özne zamirleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Çoğul (Cem‘)	İkil (Tesniye)	Tekil (Mufred)	
هُمْ Onlar	هُمَا O ikisi	هُوَ O	Eril (Gâib)
هُنَّ Onlar	هُمَا O ikisi	هِيَ O	Dişil (Gâibe)
أَنْتُمْ Siz	أَنْتُمَا Siz ikiniz	أَنْتَ Sen	Eril (Muhâtab)
أَنْتِنَّ Siz	أَنْتُمَا Siz ikiniz	أَنْتِ Sen	Dişil (Muhâtaba)
نَحْنُ Biz		أَنَا Ben	Eril-Dişil (Mutekellim)

Üçüncü şahıs

İkinci şahıs

Birinci şahıs

Arapçada üçüncü şahıs eriller **gâib** (غائب); üçüncü şahıs dişiller **gâibe** (غائبة),

İkinci şahıs eriller **muhâtab** (مخاطب); ikinci şahıs dişiller **muhâtaba** (مخاطبة),

Birinci şahıs ise **mutekellim** (متكلم) olarak isimlendirilmektedir.

Arapça zamirler öznenin sayısı bakımından da farklı adlandırılırlar.

- **Tekil (mufred);**
- **İkil (musennâ),**
- **Çoğul ise (cem‘) sözcüğü ile karşılanır.**

Örneğin, mufred muzekker gâib (Üçüncü tekil eril), Mufred muennes, gâibe (Üçüncü tekil dişil)

Dikkat: Arapçada gerek zamir çekimi, gerekse fiil çekimi üçüncü tekil şahıs ile başlar. Erkek dominant olduğu için önce erkeğe özgü tekil, ikil ve çoğul kullanımı, ardından kadına ilişkin kullanım biçimi gelir. Aynı düzen ikinci şahıs için de geçerlidir. Birinci şahıs zamirleri, *ben* ve *biz*’den ibaret olup burada cinsiyet ayrımı söz konusu değildir. Çünkü konuşan zaten karşımızda durmaktadır.

Dikkat: Arapçada erkek dominant olduğu için bir topluluğa hitap edilirken de üçüncü şahıs eril kullanımı

önceliklidir. Üçüncü şahıs ikil ile ikinci şahıs ikil eril ve dişil zamirleri ortaktır.

